

in.ihned.cz/zahranici

miér Rafik Hariri rekonstrukci s velkorysým rozpočtem čtrnáct miliard dolarů. Později prezident Lahoud přesunul těžiště přestavby z Bejrútu do jiných částí země. Ačkoliv infrastruktura jakž takž funguje, s rekonstrukcí to tak slavné není. Rozpočet projektu už byl o mnoho překročen, země je zadlužená, mnoho budov zůstává nedokončeno.

Procházka metropolí

Kdo by čekal, že ho v Bejrútu mocně ovane historie, bude spíš zklamán. Nejsou tu tradiční arabské souky ani zvlášť zachovalé zbytky antického osídlení jako třeba v Baalbeku. Kouzlo města ale spočívá v jeho atmosféře, která je – v kontextu událostí z historie dávné i nové – přímo magická.

Procházku je asi nejlepší začít na nábřeží, odkud je vidět vlastně jediná přírodní pozoruhodnost města – Pigeon Rocks, skály bizarního tvaru vyčnívající z moře. Nezapomeňte si dát vynikající silnou kávu s vůní kardamonu, kterou vám pouliční prodáváč nalije do malého plastového kelímku.

Cestou z nábřeží minete prestižní Americkou univerzitu a dojdete do čtvrti Hamra,

která je – společně s centrem kolem Place d'Étoile a Place des Martyrs – nejpozoruhodnější z celého Bejrútu. Do Hamry se během občanské války přestěhovalo mnoho obchodů a kanceláří z centra. Středem čtvrti se vine rušná Rue Hamra s kavárnami, restauracemi a obchody, jen kousek odtud má svůj salón česká návrhářka Blanka Matragi. Na jižním konci je Libanonská univerzita (v budovách z 19. století) a Sanaye, jeden z mála městských veřejných parků.

Beirut Central District leží východně od Hamry. Před válkou býval pulsujícím finančním a obchodním středem města a žilo tu nějakých čtyřicet tisíc lidí různé národnosti. Vedle starých trhů tu stály moderní hotely a restaurace a dokonce i pár nevěstinců. To vše ale bylo po válce pryč. Srdcem čtvrti bylo náměstí Place des Martyrs. Jediné, co na obrovském otevřeném prostranství zůstalo, byla bronzová socha mučedníků. Posetá dírami po kulkách, stala se symbolem všeho, co bylo v Bejrútu zničeno. V současné době je socha „v opravě“, zatímco pod rozlehlým náměstím, jež stále čeká na rozhodující část své

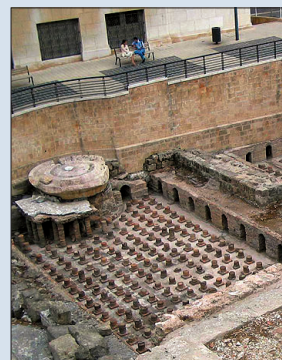
HISTORIE V KOSTCE

Díky výhodné poloze bylo místo, kde se rozkládá dnešní Bejrút, osídleno už v době kamenné. V době bronzové tu prokazatelně žil kanaanský kmen, z éry fénické se při vykopávkách našly zbytky kanalizace. Jádrem nejstaršího města leželo na místě dnešního centra. První písemná zmínka o Bejrútu pochází ze 14. století př. Kr.: kannanský král žádal faraóna Achnatona o vojenskou pomoc. Svůj otisk nechali v městě i Řekové, po nich Římané. Roku 64 př. Kr. město dobyl Pompeius a jeho následník Augustus je pojmenoval po své dceři. Oficiální název pak zněl Colonia Julia Augusta Felix Berytus. Ve třetím století n. l. získal Bejrút slávu díky proslulé škole práva. V dobách byzantských se město stalo sídlem biskupství, pak ale přišlo ničivé 5. století, jehož rozsáhlá zemětřesení a zhoubné přílivové vlny připravily město o celých třicet tisíc obyvatel.

V roce 635 přišli do Bejrútu Arabové a bez větší námahy se ho zmocnili. Vládli tu téměř čtyři století, načež přitáhli křižáci (rok 1110), v jejichž rukou Bejrút zůstal 77 let. Zpět muslimům ho vrátil Saladin, ovšem na pouhých šest let, než se dostavila kyperská vojska. A potom tu byli muslimští Mamelukové (od 1291), kteří po celé 14. století odolávali nájezdům franských kmenů, ale Osmanům v roce 1516 už odolát nedokázali. Emír Fakhredin počátkem 17. stol. vyhlásil nezávislé království, obchodoval s Evropany a Bejrút začal získávat zpět dřívější společenské i ekonomické prestiže. Sultán si rostoucí vliv Bejrútu uvědomoval, a tak poslal na Fakhredina armádu. Po porážce v Safedu byl Fakhredin zajat, odvezen do Cařihradu a v roce 1635 popraven.

Stabilitu města obnovil až v 18. století vládce Bašir Šihab. V roce 1832 se spojil s Ibrahimem Pašou, synem egyptského rebelanta Mohameda Aliho. Jejich společná síla však zmobilizovala Brity, kteří město vrátili násilně Turkům. Tehdy žilo v Bejrútu asi 45 tisíc lidí, ale jejich počet se během následujících dvaceti let zdvojnásobil – hlavně díky kvetoucímu obchodu s hedvábím a přibývajícím množství křesťanských Maronitů, již prchali před masakry v pohoří Chouf a Damašku. Hrozivou daň si v Bejrútu vybral i počátek 20. století. Spojenecká blokáda za

první světové války a rozsáhlý hladomor zahubily čtvrtinu obyvatel. Povstání proti Turkům vyústilo v masové věšení rebelantů, podle něhož se jmenuje náměstí Mučedníků (Place des Martyrs). Od roku 1920 měla nad Sýrií a Libanonem mandát Francie, za 2. světové války město obsadili spojenci jako zásobovací centrum. Nezávislost získal Libanon v roce 1946. Francouzi odešli a Bejrút se znovu stal obchodním střediskem regionu. Pak přišlo vyhlášení státu Izrael a arabsko-izraelské války. Do Libanonu proudily davy palestinských uprchlíků a s nimi i budoucí problémy.

FOTO: ADÉLA POLÁKOVÁ